

Willem Wittkampf

‘De Bakkers waren niet thuis toen die Duitsers met dat kanon hun tuintje binnen reden. Alleen mevrouw zat in de voorkamer. Ik kon bij mij aan de overkant van onze straat nog zien dat ze hard schrok. Het was dan ook een verschrikkelijk groot kanon.’ Zo begint de novelle *Het kanon* van Willem Wittkampf, waarvoor hij in 1949 de Reina Prinsen Geerligsprijs krijgt (die twee jaar eerder was toegekend aan Gerard Reve voor *De avonden*).

Willem Wittkampf is journalist bij *Het Parool*. Hij is een schrijver die zich vermomd heeft als journalist, typeert Simon Carmiggelt hem. Wittkampf schrijft paginagrote interviews voor het zaterdagbijvoegsel. Hierbij – dat is nieuw in de jaren vijftig – komt alleen de geïnterviewde aan het woord; de interviewer en zijn vragen blijven buiten beeld. Wittkampf interviewt ’t liefst gewone mensen met hun alledaagse besognes; ook dat is nieuw.

Willem Richard Jacobus Wittkampf wordt op 13 augustus 1924 in Zutphen geboren. Zijn ouderlijk huis staat aan de Nieuwstad 89.

Stofomslag van *Het kanon* (1950). De tekening is van Fiep Westendorp.

Vader Wittkampf heeft geld – en daardoor Willem later ook – dankzij de Schiedamse je-neverstokerij van zijn familie. Willem wordt naar katholieke internaten in Brabant en Limburg gestuurd, maar gaat uiteindelijk naar de hbs in Zutphen. In de herfst van 1944 wordt hij redacteur van de (illegale) streekeditie van *Het Parool* in Zutphen. Hij is dan al actief in het verzet en wordt enkele malen gearresteerd. Zijn oorlogservaringen zullen hem de rest van zijn leven blijven achtervolgen. De Zutphense editie wordt kort na de oorlog opgeheven en Wittkampf gaat in Amsterdam werken als rechtbankverslaggever.

Zijn collega's kennen hem als een buitenstaander, ook al drinkt hij met overtuiging met hen mee in café Scheltema. In 1969 begint Wittkampf aan een *sabbatical year* om een roman te schrijven. Die 'lachpil', zoals hij zijn schrijfproject noemt, komt er niet. In 1972 breekt hij met de krant na een conflict met hoofdredacteur Sandberg. Vanaf dat moment gaat het bergafwaarts met Wittkampf. Hij verenzaamt, de wodka steeds binnen handbereik. Op 10 oktober 1992 overlijdt hij thuis in Amsterdam, achtenzestig jaar oud.

Zijn nalatenschap bestaat uit achttien verhuisdozen met folioellen die Wittkampf de laatste twintig jaar van zijn leven heeft volgeschreven. De teksten zijn, voor zover het handschrift al leesbaar is, warrig; er valt niets mee te beginnen. (Han Koolhof)

Literatuur

- Simon Carmiggelt, 'Voorwoord', in *Durfwerk*, W. Wittkampf, Amsterdam 1962.
- Gijs Groenteman, 'Nawoord *Wie was Willem?*', in *Willem Wittkampf Verzameld werk* (red. Hans Heesen), Baarn 2000.
- Tom Kellerhuis, 'De geheimzinnige Wittkampf. "Ik heb slechts opgeschreven wat mij trof"', in *De Journalist*, 28 februari 2000 (staat op internet).
- Willem Wittkampf, *Het kanon*, Amsterdam 1950.